37 020 B Vaststelling van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2027

Nr. 6 VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 13 oktober 2026

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 25 september 2026 voorgelegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Bij brief van 13 oktober 2026 zijn ze door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Kisteman

De griffier van de commissie,
Honsbeek

Beantwoording schriftelijke Kamervragen ontwerpbegroting 2027 gemeentefonds

VRAAG 1:

Vraag:
Kunt u aangeven hoe vaak in 2026, en als dat niet kan in 2025, een specifieke uitkering (SPUK) voor een bedrag minder dan 125.000 euro verstrekt is aan een ontvanger, dus niet het totaalbedrag van de SPUK? Kunt u dit ook uitsplitsen naar verschillende type ontvangers? Kunt u hetzelfde doen voor 150.000 euro?

Antwoord:
Op basis van de gegevens die worden gebruikt voor het Onderhoudsrapport Specifieke Uitkeringen (OSU) kan worden bepaald welk bedrag per specifieke uitkering jaarlijks verstrekt is per type ontvanger (gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling). Hieruit kan niet het bedrag per ontvanger worden bepaald. Eveneens kan niet worden bepaald of dit het totaal verstrekte bedrag is aan de ontvanger(s), of slechts een deel van het totale bedrag wanneer betalingen over meerdere jaren worden verstrekt.

Op basis van deze gegevens kan wel worden vastgesteld dat in 2025 vanuit zeventien verschillende regelingen bedragen gelijk aan of minder dan € 125.000 zijn verstrekt. Dit betrof twaalf regelingen met verstrekkingen aan gemeenten, twee aan provincies en drie aan gemeenschappelijke regelingen. Bij een grens van € 150.000 betreft dit twintig verschillende regelingen, waarvan vijftien aan gemeenten, twee aan provincies en drie aan gemeenschappelijke regelingen. Hierbij wil ik opmerken dat, indien een ontvanger van een specifieke uitkering minder dan € 125.000 ontvangt in totaal, het nu al het advies is om af te zien van een accountantscontrole op het aspect van de toetsing aan het normenkader van de specifieke uitkering. Dit houdt in dat geen aanvullende controle ten opzichte van de reguliere jaarrekeningcontrole plaatsvindt. In de op 6 juli jongstleden bij uw Kamer ingediende Wet herziening uitkeringsstelsel financiële verhoudingen (Kamerstukken II 2026/2027, 36988) is opgenomen dat in de toekomst middels een AMvB een drempelbedrag voor specifieke uitkeringen zal worden bepaald. Daarbij zal het niet langer mogelijk worden om uitkeringen onder het drempelbedrag te verstrekken, om administratieve en controlelasten te beperken.

VRAAG 2:

Vraag:
Wat is de impact op de belastingopbrengst (onroerende zaakbelasting, vermogensbelasting, erf- en schenkbelasting en waterschapsbelasting) van het omzetten van 1 procent landbouwgrond naar natuur?

Antwoord:
De impact van het omzetten van 1 procent landbouwgrond naar natuur op de genoemde belastingopbrengsten is naar schatting beperkt en lokaal diffuus. De verwachte impact per belastingsoort is verschillend. Bij onroerende zaakbelasting (OZB) is de verwachting dat dit nagenoeg geen effect heeft omdat zowel landbouwgrond als natuurgrond al grotendeels is vrijgesteld van OZB, zie artikel 220d van de Gemeentewet. Er wordt een beperkt effect verwacht bij waterschapsbelasting, omdat natuurgrond een lager belastingtarief kent dan landbouwgrond. Bij gelijkblijvend kostenniveau wordt dit opgevangen door verhoging van de tarieven van natuurgrond en/of van andere categorieën. Het verwachte effect bij vermogensbelasting is qua totale rijksinkomsten beperkt. Als

landbouwgrond overgaat naar een particuliere natuureigenaar, daalt de grondslag voor de vermogensbelasting. Natuurterreinen zijn vaak vrijgesteld. Bij erf- en schenkbelasting genieten Natuurschoonwet (NSW)-landgoederen en bepaalde natuurterreinen fiscale faciliteiten of vrijstellingen bij vererving of schenking. De verwachting is dat de omzetting leidt tot een beperkte daling van de opbrengst.

VRAAG 3:

Vraag:
Heeft de taakstelling voor de rijksoverheid gevolgen voor het gemeentefonds de komende jaren? Zo ja, welke?

Antwoord:
De taakstelling op de rijksoverheid heeft geen gevolgen voor de omvang van het gemeentefonds.

VRAAG 4:

Vraag:
Kan in een helder overzicht worden weergegeven wat de precieze financiële gevolgen zullen zijn van de meerjarenbegroting voor gemeenten vanaf 2028?

Antwoord:
De meerjarenbegroting voor gemeenten aangaande het gemeentefonds is te vinden in de begroting van het gemeentefonds en meer gedetailleerd in de septembercirculaire. Voor de ontwikkeling van de algemene uitkering 2026 en verder zie bijlage 1 Algemene mutaties op de Algemene uitkering, bijlage 2 Structurele taakmutaties op de Algemene uitkering en bijlage 3 Incidentele taakmutaties op de Algemene uitkering. Voor de ontwikkeling van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen voor 2026 en verder zie tabel 3.2.2 Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen 2026-2031 (in duizenden euro’s) in de septembercirculaire gemeentefonds 2026 (bijlage 4 bij deze Kamervragen).

VRAAG 5:

Vraag:
Kan in een helder overzicht worden weergegeven welke bezuinigingen op het gemeentefonds er vanaf 2028 voor zorgen dat gemeenten minder geld krijgen?

Antwoord:
In de tabellen bij vraag 4 is het verloop van de algemene uitkering en de decentralisatie- en integratie-uitkeringen inzichtelijk gemaakt. Voor de incidentele en/of aflopende reeksen geldt dat hier diverse redenen voor kunnen zijn. Sommige van deze reeksen zijn incidenteel, aangezien de taak slechts tijdelijk was of is. Bijvoorbeeld de € 24,98 mln. voor Incidentele kosten Wet Open Overheid (WOO) in 2026. Andere reeksen fluctueren over de tijd omdat de grondslag veranderd, zoals de algemene mutaties aangaande het accres. Het accres is afhankelijk van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product en de omvang van het gemeentefonds. Andere reeksen zijn aflopend vanwege beleidsmaatregelen, bijvoorbeeld de structurele taakmutatiereeks Herinvoering eigen bijdrage WMO in verband met de invoering van de eigen bijdrage. De afzonderlijke reeksen en het verloop daarvan zijn toegelicht in de circulaires van het gemeentefonds die driemaal per jaar verschijnen en ter informatie met uw Kamer worden gedeeld.

VRAAG 6:

Vraag:
Wat is de stand van zaken met betrekking tot het gesprek tussen het rijk en gemeenten over het meerjarig financieel perspectief vanaf 2028?

Antwoord:
De commissie-Van Ark werkt momenteel aan een eindadvies over het meerjarig financieel kader van de jeugdzorg. Dit advies wordt in januari 2027 verwacht en is zwaarwegend en maatgevend. De besluitvorming over dit advies zal meelopen in de voorjaarsbesluitvorming 2027.

Daarnaast is het kabinet in gesprek met provincies, waterschappen en gemeenten om dit najaar tot een samenwerkingsagenda te komen die richtinggevend is voor de interbestuurlijke samenwerking. Met deze agenda wordt er een nieuwe start gemarkeerd in de verhouding tussen Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten. Gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de grote opgaven waar Nederland voor staat, met heldere afspraken over taken, middelen en uitvoering.

VRAAG 7:

Vraag:
Wanneer verwacht de regering dat de genoemde Samenwerkingsagenda klaar is? (blz: 6)

Antwoord:
Komende weken wordt de laatste hand gelegd aan de interbestuurlijke samenwerkingsagenda en toetsen alle betrokkenen bij hun eigen achterban het behaalde resultaat op draagvlak. Het streven is om voor het eind van dit jaar de agenda formeel vast te stellen.

VRAAG 8:

Vraag:
Kunt u een tijdspad schetsen voor de voorbereiding van de herziening van de herverdeling van het gemeentefonds? (blz: 6)

Antwoord:
U ontvangt binnenkort de in de Kamerbrief van 28 mei jl. (Kamerstukken II 2025/2026, 36800 B, nr. 25) toegezegde nadere informatie over het vervolgtraject: organisatorische inbedding en onderzoeksopdrachten.

Zoals in de brief van 28 mei jl. aangegeven hechten we als fondsbeheerders eraan dat er voldoende tijd is om zowel methodologisch als bestuurlijk de resultaten te bezien. Voor het vervolgtraject hebben we dan ook twee jaar nodig. De fondsbeheerders zullen voor de meicirculaire 2028 beslissen of er per 1 januari 2029 aanpassingen worden doorgevoerd in het verdeelmodel en uw Kamer hierover informeren.

VRAAG 9:

Vraag:
Kunt u aangegeven hoe de genoemde gezamenlijke verkenning om te bezien hoe vormen van financiële en niet-financiële monitoring kunnen bijdragen om het gesprek over disbalans op bestaande medebewindstaken te verbeteren passen in een tijdpad op tijd voldoende duidelijkheid te krijgen over de hoogte van het gemeentefonds met het oog op 2029? (blz: 6)

Antwoord:
Op 25 september jongstleden heb ik uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning (Kamerstukken II 2026/2027, 2026Z20081). Met de verkenning is gezamenlijk een interbestuurlijke vervolgstap gezet, op basis waarvan Rijk en medeoverheden de komende tijd verder zullen bouwen ter versterking van het inzicht en overzicht op medebewindstaken en de hierbij horende balans. Zoals aangegeven in de brief, is gestart met een onderzoek om het takenpakket van gemeenten en provincies in beeld te brengen, inclusief de sturingsmogelijkheden en mate van beleidsvrijheid. Het overzicht van taken, in combinatie met de Iv3-taakvelden, vormt een aanvulling op de bestaande informatie die u van de fondsbeheerders ontvangt. Met deze informatie heeft uw Kamer vanaf volgend jaar jaarlijks voor de begrotingsbehandeling overzicht van het geheel van taken en een beeld van de mate van beleidsvrijheid en sturingsmogelijkheden hierop, wat bijdraagt aan het inzicht in de balans tussen ambities, taken, uitvoering, uitgaven en budgetten.

Daarnaast zal, in afstemming met de koepels, het instrument balansscan worden uitgewerkt. In een balansscan staat de vraag centraal of er op een (bestaand) beleidsterrein sprake is van balans tussen ambities, taak, middelen en uitvoeringskracht. Ik beoog dat de balansscan uiteindelijk leidt tot een analyse van aanwezige knelpunten, oorzaken en eventuele verschillen van inzicht tussen Rijk en medeoverheden. Dit vormt de basis voor het verdere gesprek tussen Rijk en medeoverheden, dat moet leiden tot het verbeteren van de balans. Ik zal uw Kamer jaarlijks bij het Integraal Overzicht Gemeenten en Provincies informeren over de balansscans die uitgevoerd gaan worden en uw Kamer op hoofdlijn terugkoppelen wat de voortgang en uitkomsten van de balansscans zijn.

Via het in kaart brengen van de taken en de stappen die gezet worden om mede op basis van monitoring te signaleren of er op (bestaande) taken mogelijk disbalans ontstaat, kan eerder en adequater gesignaleerd worden dat een nadere analyse, bijvoorbeeld via een balansscan, nodig is. Met de uitkomsten van de balansscans kan vervolgens gezamenlijk het goede gesprek gevoerd worden over wat nodig is om tot verbetering van balans te komen. Dit leidt tot een continu onderhoud aan de balans van medebewindstaken. Hierdoor kunnen kabinet, medeoverheden en uw Kamer gezamenlijk tevens een beter beeld krijgen van de totale omvang van het fonds in relatie tot de taken en de ambities, alsook de ruimte die medeoverheden hebben voor autonome taken.

VRAAG 10:

Vraag:
Kunt u aangeven hoeveel gemeenten er gemiddeld op vooruit zullen gaan in de jaren 2027, 2028 en 2029? (blz: 8)

Antwoord:
De algemene ontwikkeling van de omvang van het gemeentefonds en het provinciefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (normeringssystematiek). In de Voorjaarsnota 2026 zijn de tranches 2026 definitief vastgesteld. In deze Miljoenennota is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2027 en verder. Deze tranches noemen we accres. De voorlopige tranches 2027 zijn bij deze Miljoenennota aan de fondsen toegevoegd en bij Voorjaarsnota 2027 zullen deze tranches definitief worden vastgesteld. De actuele raming van de ontwikkeling van het nominaal bbp is gebaseerd op de cijfers in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2027 van het Centraal Planbureau (CPB).

De actuele percentages en de bedragen waarmee het gemeentefonds als gevolg van de normeringssystematiek de komende jaren toeneemt zijn opgenomen in bijlage 5 en 6. Deze cijfers zijn ook opgenomen in tabel 7.1

Indices in de Miljoenennota 2027 en tabel 7.2 Grondslag en accres gemeentefonds Miljoenennota 2026 in de Miljoenennota 2027.

Zoals in de brief van de minister van Financiën van 24 september jl. (Kamerstukken II 2026/2027, 37020, nr. 66) aangegeven is de reservering voor het accres voor gemeenten en provincies in de jaren 2029, 2030 en 2031 onjuist berekend. De afwijking bedraagt op dit moment voor gemeenten en provincies tezamen indicatief € 58 mln. in 2029, € 60 mln. in 2030 en € 125 mln. vanaf 2031. Bij Voorjaarsnota 2027 wordt dit verrekend met de nieuwe raming om tot de juiste accresreserverering te komen.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 ALGEMENE MUTATIES OP DE ALGEMENE UITKERING

Gemeentefonds overzicht 1 Algemene mutaties op de Algemene uitkering						
bedragen x € 1.000						
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Aanvullende algemene mutatie	86.331	86.331	86.331	86.331	86.331	86.331
Technische correctie	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Accres tranche 2010	75.392	75.392	75.392	75.392	75.392	75.392
Accres tranche 2011	74.215	74.215	74.215	74.215	74.215	74.215
Accres tranche 2012	-436.262	-436.262	-436.262	-436.262	-436.262	-436.262
Accres tranche 2013	-58.070	-58.070	-58.070	-58.070	-58.070	-58.070
Accres tranche 2014	331.762	331.762	331.762	331.762	331.762	331.762
Accres tranche 2015	-90.863	-90.863	-90.863	-90.863	-90.863	-90.863
Accres tranche 2016	662.468	662.468	662.468	662.468	662.468	662.468
Accres tranche 2017	166.414	166.414	166.414	166.414	166.414	166.414
Accres tranche 2018	807.121	807.121	807.121	807.121	807.121	807.121
Accres tranche 2019	1.084.043	1.084.043	1.084.043	1.084.043	1.084.043	1.084.043
Accres tranche 2020	1.239.623	1.239.623	1.239.623	1.239.623	1.239.623	1.239.623
Accres tranche 2021	1.030.017	1.030.017	1.030.017	1.030.017	1.030.017	1.030.017
Accres tranche 2022	2.204.359	2.198.610	2.198.610	2.198.610	2.198.610	2.198.610
Accres tranche 2023	1.497.134	1.454.665	1.454.665	1.454.665	1.454.665	1.454.665
Rutte IV: Nieuwe financieinigssystematiek accres vanaf 2026: Eenmalige rijksbijdrage	924.000					
Rutte IV: Nieuwe financieringssystematiek accres vanaf 2026:		924.000	924.000	924.000	924.000	924.000
Accres tranche 2024	2.163.567	2.157.756	2.149.124	2.147.588	2.147.588	2.147.588
Rutte IV: Nieuwe financieringssystematiek accres: Incidentele compensatie	135.640	109.430	87.520	63.150		
Accres tranche 2025	2.161.421	2.152.237	2.143.734	2.142.871	2.531.881	2.531.881
Accres tranche 2026	2.027.960	1.966.610	1.898.231	1.896.347	1.894.077	1.894.397
Accrestranche 2027		2.166.382	2.041.520	1.989.164	1.986.934	1.987.461
Verhoging zorgsalarissen doorwerking gemeenten	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
BTW-compensatiefonds: gecorrigeerd ivm BTW tarieven met ingang van 2013	-64.703	-64.703	-64.703	-64.703	-64.703	-64.703
BTW-compensatiefonds	-483.840	-483.840	-483.840	-483.840	-483.840	-483.840
BTW-compensatiefonds: Ruimte onder plafond	-21.870	190.876				
Opschalingskorting: Lagere apparaatskosten gemeenten	-975.000	-975.000	-975.000	-975.000	-975.000	-975.000
Opschalingskorting: Schrappen oploop opschalingskorting in combinatie met nieuwe financieimgssystematiek accres	675.000	675.000	675.000	675.000	675.000	675.000
Almere (Omzeting van specifieke uitkering naar decentralisatie-uitkering, deze boeking was een tussenstap)	-977	-992	-997	-989	-989	-989
Almere LPO	230	226	173	169	171	157

BIJLAGE 2 STRUCTURELE TAAKMUTATIES OP DE ALGEMENE

UITKERING

Gemeentefonds Overzicht 4 Structurele taakmutaties op de Algemene uitkering						
bedragen x € 1.000						
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sociale Basisvoorzieningen						
Kinderopvang sociaal medische problematiek	28.184	28.184	28.184	28.184	28.184	28.184
Taken gemeentelijke lijkschouwer bij registratie euthanasie	350	350	350	350	350	350
Rijksvaccinatieprogramma	31.744	31.744	31.744	31.744	32.044	32.044
Invoeren Wet verplichte geestelijke gezondheids zorg	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Donorwet	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	3.868	3.868	3.868	3.868	3.868	3.868
Versterking gemeentelijke anti-discriminatievoorziening	6.979	6.979	6.979	6.979	6.979	6.979
Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	2.778	2.778	2.778	2.778	2.778	2.778
Rijksvaccinatieprogramma	4.427	4.427	4.427	4.427	4.427	4.427
Rijksvaccinatieprogramma	-265	-265	-265	-265	-265	-265
Wet integrale suïcidepreventie	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Participatie						
Bijdrage Wet Werk en Bijstand 65+	-16.900	-16.900	-16.900	-16.900	-16.900	-16.900
Normeren lokaal inkomensbeleid	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Schuldhulpverlening	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Bijzondere bijstand chronisch zieken en ouderen	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Bijzondere bijstand kosten kinderopvang	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Uitvoeringskosten fraude	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Toezicht en handhaving kinderopvang	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Bijzondere bijstand kosten kinderopvang	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Armoedebeleid	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Uitvoeringskosten Participatiewet	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Uitvoeringskosten Wet vrijlating lijfrenteopbouw	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Uitvoeringskosten Wet Taaleis WWB/Participatiewet	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang	1.759	1.759	1.759	1.759	1.759	1.759
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2019 Participatie	10.699	10.699	10.699	10.699	10.699	10.699
Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Uitvoeingskosten bijzondere bijstand zelfstandigen	9.621	9.621	9.621	9.621	9.621	9.621
Kinderopvang toezicht en handhaving	550	550	550	550	550	550
Wet Visueel beperkten	-980	-1.010	-1.050	-1.090	-1.130	-1.130
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Bijstand jongerennorm	-9.360	-9.360	-9.360	-9.360	-9.360	-9.360
Implementatie Pwet in balans	15.204	3.561	1.000	1.000	1.000	1.000
Wet handhaving sociale zekerheid	6.572	1.773	1.773	1.773	1.773	1.773

Wmo						
WMO: maatregelen psychosociaal in AWBZ (algemene uitkering)	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800	6.800
WMO: compensatie pakketmaatregel AWBZ (algemene-uitkering)	68.000	68.000	68.000	68.000	68.000	68.000
WMO: compensatie pakketmaatregel AWBZ nadeelgemeenten	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000	34.000
RA E56 Verplicht hergebruik scootmobiel/rolstoel etc. in Wmo	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
H66 Bijdrage Rijk in abonnementstarief Wmo	148.000	148.000	148.000	148.000	148.000	148.000
Overheveling Sociaal domein van BKZ groeiruimte wmo	76.281	76.281	76.281	76.281	76.281	76.281
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2018 Wmo 2015	61.927	61.927	61.927	61.927	61.927	61.927
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2018 Wmo HV	39.467	39.467	39.467	39.467	39.467	39.467
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2019 Wmo 2015	78.706	78.706	78.706	78.706	78.706	78.706
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2019 Wmo HV	48.256	48.256	48.256	48.256	48.256	48.256
Ambulantisering in de ggz	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
Mobiliteitshulpmiddelen	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Wettelijke taak i-standaarden Wmo	-390	-390	-390	-390	-390	-390
Roerende voorzieningen wlz	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Fokusbewoners	500	500	500	500	500	500
Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten Wmo	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Coalitieakkoord valpreventie bij ouderen	-15.833	-16.667	-16.667	-16.667	-16.667	-16.667
Coalitieakkoord eigen bijdrage huishoudelijke hulp	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp	95.000	95.000	95.000	95.000	95.000	95.000
Integraal Zorgakkoord (abonnementstarief)	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Herinvoering eigen bijdrage Wmo			-225.000	-225.000	-225.000	-225.000
Hulpmiddelen thuis laten staan	800	800	1.000	1.000	1.000	1.000
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Indexatie WMO demografie 2026	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Huishoudelijke hulp uit de Wmo met vangnet				-1.010.000	-1.010.000	-1.010.000
Jeugd						
Centra voor jeugd en gezin	383.137	383.137	383.137	383.137	383.137	383.137
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2018 Jeugd	88.553	88.553	88.553	88.553	88.553	88.553
Forensisch Medische Expertise Kindermishandeling	-600	-600	-600	-600	-600	-600
Verlengde pleegzorg standaard tot 21 jaar	13.700	13.700	13.700	13.700	13.700	13.700
Jeugdhulp voor kinderen in een AZC	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Loon- en prijsbijstelling oude IUSD 2019 Jeugd	99.390	99.390	99.390	99.390	99.390	99.390
Academische component Kinder- en Jeugdpsychiatrie	-4.410	-4.410	-4.410	-4.410	-4.410	-4.410
Verhoging leeftijdsgrens gezinshuizen	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400	11.400
Wettelijke taak i-standaarden Jeugdwet	-390	-390	-390	-390	-390	-390
Toezicht en handhaving gastouderschap	7.800	8.600	8.600	8.200	8.100	8.100
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten Jeugd	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Loon- en prijsbijstelling AP jeugdhulp	23.492	19.196	19.201	18.987	18.987	18.987
Werkdruk verlaging jeugdbescherming	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Loon- en prijsbijstelling 2024 Voogdij 18+ Jeugd	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749	1.749
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie	5.400	5.400	5.500	10.000	10.000	10.000
Vervallen besparing jeugdzorg	500.000	511.000	511.000	511.000	511.000	511.000
Kinderopvang pleegouders	13.200	13.200	2.500	2.500	2.500	3.100
Demping terugval gemeentefonds 2026	400.000	422.000	412.000	414.000	424.000	424.000
Tekorten voor rekening Rijk	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000	414.000
Hervormingsagenda Jeugd	333.126	250.416	291.079	320.338	320.338	320.338
Weeffout' Jeugdzorg naar PF	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

Orde & Veiligheid						
Bommenregeling	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700
Financiering nationale inzet krijgsmacht	-25	-25	-25	-25	-25	-25
Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK)	83	83	83	83	83	83
Wet op de lijkbezorging		6.460	4.337	4.337	4.337	4.337
Onderwijs						
Maatschappelijke stages	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Toezicht en handhaving peuterspeelzalen en voorschoolse educatie	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Kinderopvang	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
RA A7 Motie Van Haersma Buma afromen onderwijshuisvesting	-256.000	-256.000	-256.000	-256.000	-256.000	-256.000
RA D20 Afschaffen wettelijk verplichte maatschappelijke stages	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Buitenonderhoud primair onderwijs	-158.800	-158.800	-158.800	-158.800	-158.800	-158.800
Individuele studietoeslag	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Toezicht en handhaving kwaliteit peuterspeelzalen	1.291	1.291	1.291	1.291	1.291	1.291
Voorschoolse educatie	889	889	889	889	889	889
Vroegtijdig school verlaten	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400
Sport, cultuur en recreatie						
E-content bibliotheken	-12.200	-12.200	-12.200	-12.200	-12.200	-12.200
Infrastructuur, ruimte en milieu						
Uitname t.b.v. Militaire bijstand en steunverlening	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750	-1.750
European Polutant Release Transfer Register E-PRTR	414	414	414	414	414	414
Regionale omgevingsdiensten	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Electronische bekendmaking verkeersbesluiten	-218	-218	-218	-218	-218	-218
Besluit Risico Zware Ongevallen-inrichtingen (naar PF)	-10.050	-10.050	-10.050	-10.050	-10.050	-10.050
Digitaal Stelsel Omgevingswet	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
Wet Goed verhuurderschap	12.404	12.404	12.404	12.404	12.404	12.404
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	1.797	1.797	1.797	1.797	1.797	1.797
Digitaal Stelsel Omgevingswet	-16.377	-19.275	-22.173	-25.071	-25.071	-25.071
Wet Versterking regie volkshuisvesting	65.922	59.172	59.172	59.172	59.172	59.172
Bestuur & ondersteuning						
Beheer 14+netnummer gemeenten	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
Vervangingsregeling raadsleden	300	300	300	300	300	300
Indexatie WOZ-kosten regeling	2.102	2.102	2.102	2.102	2.102	2.102
Indexatie WOZ-kosten regeling Waterschappen	788	788	788	788	788	788
Amendement De Pater	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Nationaal Uitvoeringsprogramma e-overheid (NUP)	-122.000	-122.000	-122.000	-122.000	-122.000	-122.000
Landelijke voorziening WOZ	-663	-663	-663	-663	-663	-663
RA A6 Initiatiefwet Heijen vermindering aantal gemeentebestuurde	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
E-overheid	-4.150	-4.150	-4.150	-4.150	-4.150	-4.150
Generieke Digitale Infrastructuur	-3.172	-3.172	-3.172	-3.172	-3.172	-3.172
E-overheid nieuw handelsregister	-650	-650	-650	-650	-650	-650
Basisregistratie Grootschalige Topografie	7.672	7.672	7.672	7.672	7.672	7.672
Persoonskaartenarchief	-130	-130	-130	-130	-130	-130
Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	-9.763	-9.763	-9.763	-9.763	-9.763	-9.763
Waterschapsverkiezingen	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800
Beter kenbaar	-95	-95	-95	-95	-95	-95
Beheer persoonskaartenarchief	50	50	50	50	50	50
Wet Open Overheid (WOO) structureel	42.062	42.062	42.062	42.062	42.062	42.062
Landelijke structuur interventieteams	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Raadsledenvergoeding kleine gemeenten	291	291	291	291	291	291
Bijdrage centrale financiering Gemeeenschappelijke Digitale Infrast	-7.583	-7.583	-7.583	-7.583	-7.583	-7.583
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
Permanente registratie kiezers buitenland	808	808	808	808	808	808

BIJLAGE 3 INCIDENTELE TAAKMUTATIES OP DE ALGEMENE UITKERING

Gemeentefonds Overzicht 3 Incidentele taakmutaties op de Algemene uitkering						
bedragen x € 1.000						
	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Participatie						
Re-integratie bezuiniging VJN			-20.000			
Uitvoeringskosten inburgering	31.000					
Bijstand jongerennorm	2.785	796	398			
Wmo						
Wmo hulpmiddelen	10.000					
Nieuwe doelgroepen					8.315	
Overgangsrecht levenslang					1.157	
Jeugd						
Hervormingsagenda jeugd	498.000	447.000				
Compensateregeling niet beoogde kosten jeugdzorg	-60.000					
Ketensystemen jeugd	-652	-652	-652			
Onderwijs						
Wetsvoorstel Onderwijshuisvesting		855	855	855		
Infrastructuur, ruimte en milieu						
Handhaving energielabel C kantoren		-378	-378			
Bestuur & ondersteuning						
BRP experiment	850					
BRP Logisch ontwerp	1.374					
Bijdrage Gemeenschappelijke Digitale Infrastructuur (GDI)	-7.710					
Handelsregister	-2.833	-538	-538	-538		
Versterking dienstverlening gemeenten	85.000	85.000				
Wet Open Overheid (WOO) incidenteel	24.979					
Naheffing BRP 2025	-3.198					

BIJLAGE 4 DECENTRALISATIE- EN INTEGRATIE-UITKERINGEN

2026-2031 (IN DUIZENDEN EURO'S)

Tabel 3.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2026-2031 (in duizenden euro's)*

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vindplaats
IU Participatie	2.133.908	2.065.165	1.953.624	1.883.071	1.814.450	1.743.775	mei 2026, § 3.2.43
IU Beschermd wonen	1.915.147	2.010.058	2.103.512	2.190.597	2.296.999	2.389.761	september 2026, §
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	666.340	670.515					mei 2026, § 3.2.39
Maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	december 2022, § 3.2.21 en 23
Vrouwenopvang	240.748	241.494	225.994	227.494	228.994	228.994	september 2026, § 3.2.1
Armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2020, § 3.3.8
Uitvoering Sociale Agenda Groningen en Noord-Drenthe	61.700						september 2025, § 3.2.1
Openbare bibliotheken	59.282	62.045					september 2026, § 3.2.29
Nationaal Actieplan Dakloosheid	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000	mei 2024, § 3.2.2a
Vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
Impulsbudget arbeidsmarktregio's	37.878	39.094	45.201				september 2026, § 3.2.5
Alleenverdienersproblematiek	33.511						mei 2026, § 3.2.1
Impulsbudget sociale infrastructuur	33.035	33.035	33.035	33.035	33.035	30.204	mei 2026, § 3.2.42
Voorschoolse voorziening peuters	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	september 2022, § 3.2.4
Versterking arbeidsmarktregio's	23.440	23.440	23.440	23.440	23.440	23.440	september 2025, § 3.2.24
IBO Problematische schulden	21.323	19.653	19.653	19.653	19.653	19.653	september 2026, § 3.2.30
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	19.653						mei 2026, § 3.2.3
Faciliteitenbesluit opvangcentra	18.221						september 2026, § 3.2.4
Wet betaalbare huur	17.406	10.110	8.352	6.916	6.500	6.500	mei 2026, § 3.2.20
Overheidsbrede Dienstverlening	17.127	17.127	17.127	17.127	17.127	17.127	mei 2026, § 3.2.16
Spreidingswet	15.300						september 2026, § 3.2.2
Aanpak overlast asielzoekers	14.256						september 2026, § 3.2.14
Beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2.1
Regeling heroïnebehandeling	13.347	13.508					september 2026, § 3.2.29
Extra capaciteit BOA's	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	mei 2022, § 3.2.11
Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	12.525	16.716	20.908	25.099	31.766	35.957	mei 2026, § 3.2.5
Pilot dakloze EU-burgers	11.304	11.304	11.304				mei 2026, § 3.2.7
Almere	10.134	10.134	10.134	10.134	10.134	10.134	mei 2026, § 3.2.8
Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedra	10.000	10.000					mei 2023, § 3.2.19
Wet kwaliteitsborging bouw	10.000						september 2022, § 3.2.3
Regionale Energie Strategieën	9.637	9.637	9.637	9.637	9.637	9.637	september 2026, § 3.2.16
Bodembescherming	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	8.636	mei 2024, § 3.2.4
Veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	8.106	7.856	7.856	7.856	7.856	7.856	september 2026, § 3.2.18
Work in NL (Dienstverlening arbeidsmarktregio)	6.897	6.709					mei 2026, § 3.2.35
Pilot wijkgerichte vaccinatieaanpak	6.559						september 2026, § 3.2.3
Uitstapprogramma prostituees	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	september 2022, § 3.2.6
Overlast zonnepark nabij Schiphol	5.800						mei 2026, § 3.2.9
Ondersteuning lokale politieke partijen	5.450						mei 2026, § 3.2.10
Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100	december 2019, § 3.3.1
Aanpak laaggeletterdheid	5.000	5.000	5.000				mei 2025, § 3.2.10
Gebiedsgerichte leeraanpak funderingsproblematiek	5.000						mei 2026, § 3.2.11
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	4.851	4.851	3.825				september 2025, § 3.2.6
Regionale doelgroepen specifieke aanpak	4.784						mei 2024, § 3.2.5
Knelpunten verdeelproblematiek	4.235	4.332	4.432	4.534	4.638	4.745	mei 2026, § 3.2.41
Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)	3.605	3.257					mei 2026, § 3.2.26
Voorbereiding bouw kerncentrales	3.420						mei 2026, § 3.2.12
Versterking lokale aanpak high impact crimes	3.143	3.287					mei 2026, § 3.2.14
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)	2.856						september 2026, § 3.2.6
Gebiedsontsluiting Lisserbroek	2.706						september 2026, § 3.2.7
Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	2.500	2.500					mei 2026, § 3.2.40
Startbanen statushouders	2.470						september 2026, § 3.2.8
Veilig wonen	2.415						september 2023, § 3.2-9
Veilig vergaderen	2.225						september 2026, § 3.2.9
Nationale Agenda Laadinfrastructuur	1.850		617	925	463		september 2026, § 3.2.10
Erfgoed en Overheid	1.755						mei 2026, § 3.2.15
Kolenfonds	1.500						september 2026, § 3.2.11
Continuering aanpak ondermijning Zaanstad	1.500						mei 2026, § 3.2.17
Energy Performance of Buildings Directive (EPBD)	1.400						september 2026, § 3.2.12
Project De Thuisgevers	1.325						september 2026, § 3.2.13
LHBTI beleid Regenboogsteden	1.232						december 2025, §
Preventie aanpak van jeugdcriminaliteit	1.181	681					september 2025, § 3.2.11
Landelijk bureau Zorg- en Veiligheidshuizen	1.136	1.136	1.136	1.136			mei 2026, § 3.2.18
Gelijkwaardige schadeafhandeling Drieborg	1.082	1.082	1.082	1.082			mei 2026, § 3.2.19
Koploperspprogramma Gebiedsgericht Beter Benutten	1.000						mei 2026, § 3.2.21
Bureau regioburgemeesters	880	880	880	880	880	880	september 2025, § 3.2.22
Veerkracht en weerbaarheid	868						september 2026, § 3.2.15
Register Externe Veiligheidrisico's (REV)	850						september 2025, § 3.2.10
Veilige steden	825						mei 2025, § 3.2.23
Schiphol Social Work	793						mei 2026, § 3.2.22
Pilots Preventieve aanpak gestapelde problematiek	589	576					september 2026, § 3.2.17
Centraal planningssysteem BRP-straten	555						mei 2026, § 3.2.23
Economische Agenda Groningen	492						september 2026, § 3.2.19
Isolatieaanpak VvE's Nij Begun	400	400					september 2026, § 3.2.20
Aanpak van criminele machtsstructuren	385						september 2025, § 3.2.14
NOVEX samenwerking	366						mei 2026, § 3.2.25
Gemeentebalie Schiphol	354						september 2026, § 3.2.21
Work in NL Betrekken zelforganisaties en sleutelpersonen	350						september 2026, § 3.2.22
Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus (kleine sectoren)	348						mei 2026, § 3.2.24a
Vrouwelijke statushouders	300						september 2026, § 3.2.23
Veerkrachtige Wijken	300						mei 2026, § 3.2.27
Aanpak rivaliserende jeugdgroepen	294						mei 2026, § 3.2.28
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	292	357	349	175			mei 2026, § 3.2.29
Pilotproject VvE's Schiedam	280						mei 2026, § 3.2.30
MIRT-onderzoek Brainportregio	252						mei 2026, § 3.2.31
Nabije triage Zorg- en Veiligheidshuizen	249	125					mei 2026, § 3.2.32
Actieagenda mkb-dienstverlening	248						mei 2026, § 3.2.33
Uitvoeringskosten Lbv en Lbv-plus	205						mei 2026, § 3.2.24b
Experiment nieuw stembiljet	200						mei 2026, § 3.2.34
Aanpak ondermijning zeehavens	172	128					september 2026, § 3.2.24
Erfgoedregistratie	150						september 2025, § 3.2-23
Signaalmanagement systeem	147						september 2026, § 3.2.25
Compensatie medewerkers sociaal ontwikkelbedrijven	110						mei 2026, § 3.2.36
Digitale tweeling	108	108	63				september 2025, § 3.2.24
Verkeersveiligheid	95	95	95	95	95	95	september 2023, § 3.2.13
Maasterras Dordrecht	94						september 2026, § 3.2.26
Ontwikkeling Masterplan Stationsgebied Deventer	70						september 2026, § 3.2.27
Pilot denormalisering drugs bij evenementen	67						september 2025, § 3.2.17
Continuering coördinerende rol binnen NPLV-Netwerk	40						mei 2026, § 3.2.37
Stedendialoog	12						september 2026, § 3.2.28
stand deze circulaire	**6.169.637**	**5.962.087**	**5.162.948**	**5.118.578**	**5.161.359**	**5.184.450**	

* Alle bedragen betreffen decentralisatie-uitkeringen (DU) tenzij in de tabel vermeld dat het een integratie-uitkering (IU) betreft

BIJLAGE 5 INDICES

Tabel 7.1 Indices					
	2027	2028	2029	2030	2031
Indices CPB bbp MEV 2027					
Volume bbp (8-jaars gemiddelde)	1,8%	1,7%	1,6%	2,2%	1,6%
Prijs bbp	3,1%	2,9%	2,5%	2,6%	2,4%
Gecombineerde bbp index	**5,0%**	**4,6%**	**4,1%**	**4,9%**	**4,0%**

BIJLAGE 6 GRONDSLAG EN ACCRES GEMEENTEFONDS MILJOENENNOTA 2026

Tabel 7.2 Grondslag en accres gemeentefonds Miljoenennota 2026					
In miljoenen euro	2027	2028	2029	2030	2031
Grondslag Gemeentefonds	43.714	41.195	40.138	40.093	40.104
Accres Gemeentefonds					
tranche 2027 volume bbp	787	742	722	722	722
tranche 2027 prijs bbp	1.380	1.300	1.267	1.265	1.266
tranche 2028 volume bbp		735	716	715	716
tranche 2028 prijs bbp		1.275	1.242	1.241	1.241
tranche 2029 volume bbp			705	705	705
tranche 2029 prijs bbp			1.120	1.119	1.119
tranche 2030 volume bbp				1.009	1.009
tranche 2030 prijs bbp				1.219	1.219
tranche 2031 volume bbp					770
tranche 2031 prijs bbp					1.173
Totaal accres	**2.166**	**4.052**	**5.773**	**7.994**	**9.939**